

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

275

Vragen van het lid **Van Haga** (Groep Van Haga) aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *het Woo-verzoek mbt het noodbevel van de Driehoek Den Haag aangaande de demonstratie van Famers Defense Force van 29 juni 2023* (ingezonden 27 september 2023).

Mededeling van Minister **De Jonge** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 23 oktober 2023).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het besluit van de burgemeester van de gemeente Den Haag van 18 september 2023, met het kenmerk 236381, waarbij de burgemeester van de gemeente Den Haag heeft beslist om enkele documenten (gedeeltelijk) openbaar te maken die verband houden met de door Stichting Farmers Defence Force op 29 juni 2023 georganiseerde demonstratie bij het parlamentsgebouw?¹

Vraag 2

Heeft u kennisgenomen van het noodbevel van de burgemeester van de gemeente Den Haag van 29 juni 2023, zonder kenmerk, waarbij de burgemeester van de gemeente Den Haag heeft bevolen dat personen die zich buiten de gemeente Den Haag bevinden en zich door hun vervoersmiddelen, meegebrachte voorwerpen, uitingen en gedragingen manifesteren als personen die met een tractor of ander zwaar materieel actie willen voeren in gemeente Den Haag, zich met hun voertuigen uit de gemeente Den Haag verwijderd moeten houden of, als zij zich reeds in de gemeente Den Haag ophouden, zich onmiddellijk uit de gemeente Den Haag moeten verwijderen of zich moeten verplaatsen naar een door de politie aan te wijzen locatie?²

¹ Het besluit is nog niet gepubliceerd op de website woo.denhaag.nl en daarom onderhands bijgevoegd.

² Het noodbevel is nog niet gepubliceerd op de website www.denhaag.nl en daarom onderhands bijgevoegd.

Vraag 3

Heeft u kennisgenomen van de betoging van 29 juni 2023, gericht tegen het stikstofbeleid, die plaats had in de gemeente Den Haag en is georganiseerd door Stichting Farmers Defence Force?³

Vraag 4

Heeft u kennisgenomen van de omstandigheid dat de betoging aanvankelijk zou plaatshebben bij het parlamentsgebouw in Den Haag aan de Bezuidenhoutseweg 67 (2594 AC), terwijl de deelnemers aan de betoging zonder dat daarvoor aanleiding bestond door of vanwege de burgemeester van de gemeente Den Haag, al dan niet op basis van het noodbevel, zijn gelast om zich niet op te houden bij het parlamentsgebouw, maar te begeven naar het Malieveld in Den Haag aan de Koningskade 64 (2596 AA), met aanzegging van politiegeweld als de last niet zou worden nageleefd?

Vraag 5

Vindt u dat uit de (gedeeltelijk) openbaar gemaakte documenten voortvloeit dat de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zich actief heeft gemengd in de wording van het in de derde vraag genoemd noodbevel, althans de in de vierde vraag genoemde last en, zo ja, waarom wel of, zo nee, waarom niet?

Vraag 6

Vindt u dat uit de (gedeeltelijk) openbaar gemaakte documenten voortvloeit dat de burgemeester van de gemeente Den Haag een beleid hanteert op grond waarvan bij betogingen in de gemeente Den Haag geen (landbouw)-trekkers mogen worden gebruikt, anders dan één of twee statische (landbouw)trekker(s), die kunnen dienen als symbool en, zo ja, waarom wel of, zo nee, waarom niet?

Vraag 7

Vindt u, ongeacht het antwoord op de zesde vraag, wenselijk en verenigbaar met de Grondwet dat de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zich actief mengt in aangelegenheden die op grond van de wet niet hem, maar de burgemeester van de gemeente Den Haag aangaan en, zo ja, waarom wel of, zo nee, waarom niet?

Vraag 8

Vindt u, evenals het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM),⁴ dat de organisator van een betoging of de deelnemers aan een betoging, met betrekking tot die betoging in beginsel zelfstandig een tijd, plaats en uitingswijze mogen kiezen en, zo ja, waarom wel of, zo nee, waarom niet?

Vraag 9

Vindt u dat betogingen, in het bijzonder die welke betrekking hebben op onderwerpen die het parlement aangaan, in beginsel moeten kunnen plaatshebben bij het parlamentsgebouw en, zo ja, waarom wel of, zo nee, waarom niet?

Vraag 10

Vindt u dat de enkele omstandigheid dat een op grond van de wet vereiste vooraankondiging van een betoging ontbreekt, met zich meebrengt dat die betoging mag worden verboden of dat aan die betoging beperkingen mogen worden gesteld en, zo ja, waarom wel of, zo nee, waarom niet?

³ NRC, 29 juni 2023, «Demonstranten bij Farmers Defence Force-protest tegengehouden op weg naar Tweede Kamer», <https://www.nrc.nl/nieuws/2023/06/29/noodbevel-in-den-haag-vanwege-boerendemonstratie-tractoren-niet-welkom-in-stad-a4168512>.

⁴ EHRM 20 oktober 2005, ECLI:CE:ECHR:2005:1020JUD004407998, § 103 (The United Macedonian Organisation Ilinden e.a./Bulgarije); EHRM 27 november 2012, ECLI:CE:ECHR:2012:1127JUD005805008, § 21 (Sáska/Hongarije); en EHRM 7 februari 2017, ECLI:CE:ECHR:2017:0207JUD005781809, § 405 (Lashmankin e.a./Rusland).

Vraag 11

Vindt u, evenals het EHRM,⁵ dat ook of zelfs betogingen, waarbij (landbouw)-trekkers worden gebruikt, in beginsel vreedzaam zijn en bijgevolg onder het bereik vallen van het recht op vrijheid van meningsuiting en betoging, ofschoon dergelijke betogingen mochten resulteren in wegblokkades en, zo ja, waarom wel of, zo nee, waarom niet?

Vraag 12

Vindt u, evenals het EHRM,⁶ dat een wettelijk voorschrift of beleidsregel, op grond waarvan de organisator van een betoging of de deelnemers aan een betoging *priori* een in beginsel vreedzame uitingsvorm wordt ontzegd, zonder dat ruimte wordt gelaten voor een afweging van de omstandigheden van het geval, in strijd is met het recht op vrijheid van meningsuiting en betoging en, zo ja, waarom wel of, zo nee, waarom niet?

Vraag 13

Vindt u dat het huidig wettelijk stelsel, op grond waarvan primair de burgemeesters van de betrokken gemeenten, die zijn benoemd door de Kroon en niet op democratische wijze zijn gekozen, bevoegd zijn om een betoging te verbieden en om aan een betoging beperkingen te verbinden, in overeenstemming is met het democratisch ideaal dat ten grondslag ligt aan het geheel van de fundamentele rechten en vrijheden,⁷ waaronder begrepen het recht op vrijheid van meningsuiting en betoging, welk ideaal ook op gemeentelijk niveau de norm behoort te zijn⁸ en, zo ja, waarom wel of, zo nee, waarom niet?

Mededeling

Hierbij deel ik u mede dat de aan mij gestelde vragen van het lid Van Haga (Groep Van Haga) over het Woo-verzoek met betrekking tot het noodbevel van de driehoek Den Haag aangaande de demonstratie van Farmers Defence Force van 29 juni 2023 (ingezonden op 27 september 2023, kenmerk 2023Z16053), niet binnen de termijn van drie weken kunnen worden beantwoord.

Voor de beantwoording van de vragen is meer tijd nodig. Uw Kamer ontvangt de antwoorden zo spoedig mogelijk.

---

⁵ EHRM 18 maart 2003, ECLI:CE:ECHR:2003:0318DEC003901302 (Lucas/Verenigd Koninkrijk); EHRM 5 maart 2009, ECLI:CE:ECHR:2009:0305JUD003168405, § 39 (Barraco/Frankrijk); en EHRM 15 oktober 2015, ECLI:CE:ECHR:2015:1015JUD003755305, §97 (Kudrevicius e.a./Litouwen).

⁶ EHRM 3 mei 2007, ECLI:CE:ECHR:2007:0503JUD000154306, § 41 e.v. (Bączkowski e.a./Polen).

⁷ EHRM 13 februari 2003, ECLI:CE:ECHR:2003:0213JUD004134098, § 123 (Refah Partisi e.a./Turkije).

⁸ EHRM 29 oktober 2019, ECLI:CE:ECHR:2019:1029JUD003010018, § 57 (Baralija/Bosnië en Herzegovina).